

Brüssel, 2. detsember 2024
(OR. en)

16276/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0284 (COD)

ENV 1159
ENT 215
MI 985
CODEC 2236

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse sõidukite konstruktsiooni ringluspõhisuse nõudeid ja romusõidukite käitlemist ning millega muudetakse määrusi (EL) 2018/858 ja (EL) 2019/1020 ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2000/53/EÜ ja 2005/64/EÜ – Poliitiline mõttevahetus

1. Eespool nimetatud teemat käsitleva poliitilise mõttevahetuse suunamiseks nõukogu 17. detsembri 2024. aasta istungil (keskkond) koostas eesistujariik lisatud märkuse ja küsimused ministritele.
2. Alaliste esindajate komiteel palutakse eesistujariigi koostatud märkus ja küsimused teadmiseks võtta ning edastada need poliitiliseks mõttevahetuseks nõukogule.

**Määrus, milles käsitletakse sõidukite konstruktsiooni ringluspõhisuse nõudeid ja
romusõidukite käitlemist**

– Poliitiline mõttevahetus –

SISSEJUHATUS

Euroopa Komisjon avaldas 13. juulil 2023 järgmise ettepaneku: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse sõidukite konstruktsiooni ringluspõhisuse nõudeid ja romusõidukite käitlemist ning millega muudetakse määrusi (EL) 2018/858 ja (EL) 2019/1020 ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2000/53/EÜ ja 2005/64/EÜ (edaspidi: „ettepanek“).

Komisjon tutvustas oma seadusandlikku ettepanekut ja sellele lisatud mõjuhindangut keskkonna töörühmas 3. oktoobril 2023 Hispaania eesistumise ajal, selle käigus peeti ka esialgne arvamuste vahetus.

Eesistujariik Belgia saavutas seejärel 2024. aasta esimesel poolel läbirääkimistel märkimisväärsed edusamme, pidades põhjalikke arutelusid kuuel keskkonna töörühma koosolekul.

Aruteludes käsitleti muu hulgas romusõidukite määratlust ning kasutatud sõidukite ja romusõidukite eristamist koos määruse I lisas esitatud asjakohaste kriteeriumidega, aga ka romusõidukite kogumist ja töötlemist ning nende ekspordirežiimi. Belgia eesistumise ajal tehtud töö tulemused on esitatud eesistujariigi osalises kompromisstekstis¹ ja need esitati ka keskkonna nõukogule 2024. aasta juunis².

¹ 11733/24.

² 11019/24.

TÖÖ UNGARI EESISTUMISE AJAL

Eesistujariik pühendas ettepaneku arutamisele veel kuus keskkonna töörühma koosolekut, märkides, et lisaks keskendumisele ringluspõhisuse aspektidele ja keskkonnakaitsele, pööravad liikmesriigid üha suuremat tähelepanu sellele, milline on ettepaneku mõju ELi autotööstuse konkurentsivõimele, mis tõenäoliselt mõjutab praegust seadusandlikku tsüklit tervikuna. Ungari eesistumise ajal tehtud töö tulemused on samuti esitatud eesistujariigi kompromisstekstis³.

a. Õiguslik alus

Komisjon märkis, et kogu ettepaneku õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 114. Võttes siiski arvesse töörühma tasandil toimunud arutelusid, lisas eesistujariik romusõidukite ja kasutatud sõidukite käitlemist ja nende eksporti käsitleva ettepaneku IV ja V peatüki õiguslikuks aluseks ELi toimimise lepingu artikli 192 lõike 1, samas kui määruse muud sätted, eelkõige selle II ja III peatükk, mis käsitlevad peamiselt uute sõidukite tootmist, põhinevad endiselt ELi toimimise lepingu artiklil 114.

b. Kohaldamisala laiendamine raskeveokitele ja mootorratastele

Eesistujariik pühendas arutelude käigus märkimisväärse aja mitme liikmesriigi taotlusele suurendada raskeveokite ning kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukitega seotud ambitsioonitaset. See toob kaasa uusi kohustusi, mis olid algselt ette nähtud ainult sõiduautodele ja väikestele tarbesõidukitele, nagu konstruktsioonilahendus, mis võimaldab teatavaid osi eemaldada, ringmajanduse strateegia koostamine või osade märgistamine. Samal ajal hõlmaks laiendatud tootjavastutuse kord raskeveokite ja mootorrataste puhul mitte ainult nende kogumist ja keskkonnaohutuks muutmist komisjoni ettepaneku kohaselt, vaid ka kogu töötlemisahela kulusid, mida juba järgitakse sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite puhul.

³ 16429/24.

c. Ringlussevõetud materjali miinimumsisaldus

Ringlussevõetud materjali miinimumsisalduse küsimus kajastab veel üht ettepaneku üldist keskkonnaalast eesmärki. Kuigi mitu liikmesriiki näib olevat valmis toetama eesmärki, mille kohaselt peavad sõidua autod ja väikesed tarbesõidukid sisaldama 25% ringlussevõetud plasti, nagu komisjon on välja pakkunud, hoiatavad teised, et ringlussevõetud materjali nappuse korral võib see põhjustada turumoonutusi. Teisest küljest võivad ambitsioonikad ringlussevõtu eesmärgid muudes õigusaktides, näiteks hiljuti valminud pakendimääruses, tagada piisava koguse ringlussevõetud materjali kättesaadavuse. Mis puudutab sellega seotud alleesmärki kasutada 25% ulatuses suletud ahelas ringlussevõetud materjali, siis tekkis mõnel liikmesriigil küsimus, kas selle täitmiseks saaks osaliselt kasutada tarbimiseelseid jääke.

Samas kontekstis on liikmesriigid arutanud ka võimalust suurendada ettepaneku ambitsioonitaset, kehtestades alates selle jõustumisest kvantifitseeritud sihtväärtuse ringlussevõetud terase minimaalse osakaalu kohta, selle asemel et volitada komisjoni seda tegema delegeeritud õigusaktis, mis põhineb tulevasel teostatavusuuringul. Selle küsimuse lahendamiseks on samuti vaja nõukogu täiendavaid suuniseid, et määrata kindlaks, kas on võimalik kehtestada lähte-eesmärk, millega delegatsioonid saaksid nõustuda juba praegu, lisades näiteks läbivaatamisklausli, mida kohaldataks pärast teostatavusuuringu lõpuleviimist.

d. Tarvikute ja osade eemaldamist võimaldav konstruktsioon

Põhjalikult on arutatud selliste tarvikute ja osade kasutamist, mille konstruktsioon ei takistaks nende kohustuslikku eemaldamist romusõidukitelt. Kuigi mitmed liikmesriigid näivad olevat valmis nõustuma komisjoni poolt ettepaneku VII lisa C osas esitatud loeteluga või isegi tegema ettepanekuid täiendavate osade hõlmamise kohta (nt käivitamis-seiskamissüsteemid, roolivõimendi pumbad või mis tahes osad, mille mass on üle 10 kg), väidavad teised, et hõlmata tuleks ainult need osad, mille vastu on korduvkasutuse turul tõeline huvi, ja teevad ettepaneku mõned osad ja tarvikud loetelust välja jätta. See arutelu kajastab jälle ühist eesmärki saavutada tasakaal keskkonnanäesmärkide ja konkurentsivõime säilitamise vahel.

KOKKUVÕTE

Eespool toodut arvesse võttes leiab eesistujariik, et artikli 192 lõike 1 lisamist ettepaneku IV ja V peatüki õigusliku alusena toetab suur hulk delegatsioone, kuid ülejäänud teemade puhul peab nõukogu andma täiendavaid suuniseid, tuginedes järgmistele ministritele esitatud küsimustele:

1. *Kas liikmesriigid nõustuvad kohaldamisala laiendamisega seoses raskeveokite ning kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kohustustega?*
2. *Mil määral saavad liikmesriigid toetada ettepaneku artiklis 6 sätestatud ringlussevõetud plasti miinimumsisaldust käsitlevat eesmärki? Kas liikmesriigid võiksid seoses suletud ahelas ringlussevõetud materjali alleesmärgiga nõustuda, et arvutuste ühe osa moodustaksid tootmisjäägid? Millises ulatuses?*
3. *Mil määral saaksid liikmesriigid toetada sihtväärtuse kehtestamist ringlussevõetud terase osakaalu kohta, ootamata ära artikli 6 lõikes 3 ette nähtud teostatavusuuringu tulemusi?*
4. *Kas liikmesriigid saavad nõustuda ettepaneku VII lisa C osas esitatud tarvikute ja osade loeteluga? Milliseid täiendusi või väljaarvamisi peavad liikmesriigid vajalikuks?*